

METODOLOGIA DELS INDICADORS ESTADÍSTICS DE L'EDUCACIÓ

1. Introducció

En els processos educatius/formatius és indispensable disposar d'informació que permeti a les persones implicades en les preses de decisions, als investigadors en la matèria i a la societat en general realitzar el seguiment dels resultats obtinguts així com analitzar l'impacte de les diferents accions adoptades sobre el sistema educatiu.

L'operació que aquí es presenta sorgeix com estadística de síntesi, abastant tots els nivells i modalitats del sistema. Aquest fet proporciona una panoràmica de la situació de l'educació a les Illes Balears, a les comunitats autònomes i a l'Estat mitjançant dades rellevants i indicadors. Aquesta operació està associada a la de nivell estatal realitzada per l'Institut Nacional d'Avaluació Educativa (INEE), dependent del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

Les fonts utilitzades són tant estadístiques específicament educatives, com altres fonts que proporcionen informació d'interès per al sector.

L'elecció de la presentació de la informació en forma d'indicadors estadístics facilita la detecció de les característiques més significatives i l'anàlisi comparativa de resultats en el temps i en l'espai, expressant la informació de forma sintètica i concisa. Tanmateix, els resultats que es proporcionen en aquesta operació no es recolzen exclusivament en xifres relatives, sinó també en xifres absolutes, moltes d'elles de gran interès, ja que són el resultat de la integració d'informació procedent de diferents fonts.

D'altra banda, en aquests indicadors queden contemplades les principals demandes d'indicadors estadístics que fan falta dins del sector educatiu.

2. Objectius de l'estadística

L'objectiu fonamental és oferir informació sintètica sobre múltiples aspectes de l'educació i per al conjunt dels seus nivells i modalitats, de manera que serveixi per atendre les demandes dels indicadors estadístics necessaris per als informes i sistemes d'indicadors rellevants en aquest sector. Aquest marc integrador d'informació procedent de diferents fonts també serveix per proporcionar la informació requerida a l'estadística internacional de l'educació.

Més específicament, està orientada a proporcionar indicadors sobre:

- L'escolarització, la transició d'una etapa, ensenyament, modalitats a una altra i els resultats del sistema educatiu.
- Les principals característiques de cada nivell / modalitat d'ensenyament del sistema educatiu.

- Els recursos destinats a l'educació, l'oferta educativa dels centres, els recursos humans, la despesa en educació.
- El context geogràfic, demogràfic i econòmic de l'educació.
- Diversos aspectes de l'escolarització, com ara l'alumnat estranger.
- Els resultats de l'educació i els aprenentatges de l'alumnat.

D'altra banda, l'elaboració dels indicadors dins d'aquest marc permet la utilització d'indicadors homogenis en els diferents sistemes i informes.

3. Classe d'operació

És una estadística de síntesi i d'anàlisi elaborada a partir de resultats procedents de diverses fonts.

4. Àmbit

L'àmbit de l'operació és el sector educació considerat en sentit ampli, tal com es defineix en la Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació (CINE), que abasta des de l'educació inicial dels primers anys fins a la formació al llarg de tota la vida, sempre que les activitats que s'inclouguin com educatives suposin "l'existència d'una comunicació organitzada i continuada, destinada a suscitar l'aprenentatge".

L'adaptació a la realitat espanyola i de les Illes Balears de la definició i classificació internacional ha estat efectuada utilitzant la Classificació Nacional de l'Educació (CNED-2000), que considera com educació tant els programes regulats pel sistema educatiu com la formació per a l'ocupació, la formació permanent i contínua i altres ensenyaments fora del sistema educatiu.

5. Període de referència de les dades

La major part de la informació es refereix a l'últim curs escolar 2012-2013 per al qual es disposa de xifres estadístiques completes. Tanmateix, alguns indicadors van referits a anys naturals i s'inclou també informació sobre l'evolució de determinats indicadors estadístics al llarg de l'últim decenni / quinquenni.

6. Metodologia emprada en l'elaboració de l'estadística

Una part considerable de la informació de base procedeix de les estadístiques de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats i els resultats s'ofereixen en forma de xifres absolutes, calculant a partir d'aquestes, resultats i indicadors en forma de paràmetres relatius (percentatges, taxes, distribucions percentuals, índexs).

També s'utilitzen com a dades de base, resultats obtinguts d'altres fonts en què figura com a variable de classificació el nivell educatiu. En alguns d'aquests casos, les dades que es consideren estan expressades talment com es publiquen en aquesta estadística, mentre que en altres casos són el resultat de realitzar una sèrie de càlculs.

7. Contingut: principals indicadors

El contingut de la publicació és exclusivament de tipus quantitatiu, basat en la seva major part en resums i en indicadors estadístics, la principal orientació és descriptiva.

Es presenta a continuació la relació dels principals indicadors que s'inclouen en aquesta estadística, agrupats en diferents blocs segons la seva tipologia. En els capítols de la publicació es facilita informació detallada sobre el mètode de càlcul i les definicions dels indicadors.

7.1. Indicadors d'escolarització i entorn educatiu

- Variació percentual de l'alumnat matriculat respecte al curs anterior.
- Distribució percentual de l'alumnat matriculat en cada ensenyament segons determinades variables (finançament / titularitat del centre; edat; sexe).
- Taxa bruta d'escolarització per ensenyament.
- Taxa neta d'escolarització per ensenyaments i edat.
- Esperança de vida escolar als sis anys en ensenyaments de règim general no universitaris.
- Percentatge d'alumnat estranger i distribució percentual de l'alumnat estranger per ensenyament segons procedència i titularitat / finançament.
- Variació de l'alumnat estranger.
- Nombre mitjà d'alumnes per unitat / grup.
- Nombre mitjà d'alumnes per professor.

7.2. Indicadors de despesa en educació

- Despesa total en educació, en relació amb el PIB.
- Despesa pública total en educació.
- Despesa pública destinada a concerts educatius.
- Despesa pública per alumne.

7.3. Indicadors de resultats de l'educació

- Competències bàsiques a 4t curs d'educació primària.

- Competències bàsiques a 2n d'ESO.
- Competències clau als 15 anys (PISA).
- Taxa d'idoneïtat en l'edat de l'alumnat.
- Percentatge d'alumnat repetidor.
- Percentatge d'alumnat que promociona.
- Abandonament educatiu prematur.
- Taxa bruta de graduats en ensenyaments conduents a diferents titulacions.
- Percentatge de població entre 30 i 34 anys amb titulació superior.

8. Difusió de la informació

Els indicadors obtinguts en aquesta estadística es difonen anualment en suport informàtic a través del web de l'IAQSE en l'apartat, *Indicadors*.

La informació apareix estructurada en tres grans apartats i dins de cada un d'ells, s'inclouen capítols dedicats a aspectes concrets. Els grans apartats són:

- Indicadors d'educació.
- Indicadors de despesa en educació.
- Indicadors de resultats.

Cada capítol inclou un apartat on s'explica breument el contingut.

9. Estadístiques de base que s'utilitzen

La informació utilitzada en l'elaboració d'aquests indicadors prové d'estadístiques oficials, les principals fonts són les següents:

- Estadístiques de la Direcció General de Planificació, Infraestructures Educatives i Recursos Humans de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats del Govern de les Illes Balears.
- Estadístiques del *Sistema Estatal de Indicadores de la Educación*. Institut Nacional d'Avaluació Educativa. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.
- *Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores*. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.
- *Estadística de las Enseñanzas no universitarias*. Oficina de Estadística del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.
- *Datos y Cifras*. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.
- *Avance de la Estadística de Estudiantes Universitarios*. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

- *Estadísticas de los recursos económicos destinados a la educación. Estadística del Gasto Público en Educación.* Oficina de Estadística del Ministeri d'Educació.
- Estimacions de població, Producte interior brut (PIB) i Enquesta de població activa (EPA). INE. Instituto Nacional de Estadística.
- Pressuposts liquidats del Govern de les Illes Balears. IBESTAT. Institut d'Estadística de les Illes Balears.
- Informes executius de les avaluacions de diagnòstic de l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu de les Illes Balears de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats.
- Informes de resultats de les avaluacions generals de diagnòstic de l'INEE. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.
- *Programa para la Evaluación Internacional de los alumnos de la OCDE, PISA 2009. Informe español.* Instituto Nacional d'Avaluació Educativa. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.